Finansklagenemnda Bank

Avgjørelse FinKN 2026-986

11.9.2026

Resurs Bank AB (publ) NUF

Utlån

Dørsalg – alarmsystem – kredittavtale – ugyldighet – kredittvurdering – avslagsplikt.

Klager kjøpte alarmsystem med tilleggskomponenter av dørselger. I den forbindelse ble det inngått kredittavtale med finansforetaket for finansiering av kjøpet. Klager anførte at reglene for dørsalg ikke var fulgt, og at kredittavtalen måtte kjennes ugyldig. Klager anførte også at foretaket ikke hadde foretatt en forsvarlig kredittvurdering og hadde avslagsplikt. Foretaket anførte at det var gitt tilstrekkelig informasjon og at klager hadde avgitt gyldig samtykke til avtalen. Foretaket avviste at det hadde avslagsplikt. Klageren fikk delvis medhold.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 35 360

Saksfremstilling

Saken gjelder gyldighet av kredittavtale og foretakets avslagsplikt.

Den 2.6.25 inngikk klager kjøpsavtale med en sikkerhetstjenesteleverandør ved dørsalg.

Av kjøpsavtalen fremgikk kjøpesum på kr 32 990. Ifølge klager skulle kjøpesummen nedbetales til leverandøren over fem år. I avtalen ble det huket av for kjøp av «Smartpakken», som listet opp en rekke alarmkomponenter. Videre beskrev avtalen en «Connect avtale», som innebar en rekke tjenester fra leverandøren til kr 169 per måned. Klager kjøpte tilleggskomponenter til en verdi av kr 4 370.

Den 10.6.25 inngikk klager en kredittavtale med finansforetaket i forbindelse med kjøpet av alarmsystem. Innvilget kreditt på kr 35 360 skulle nedbetales over fem år med månedlige innbetalinger på kr 590. Lånet var rentefritt.

I kredittsøknaden oppga klager en bruttoinntekt på kr 680 000. Foretakets innhentede informasjon viste imidlertid bruttoinntekt på kr 737 446. Klagers totalgjeld var på kr 1 021 297, hvilket tilsa en gjeldsgrad på 1,5. Ved foretakets vurdering av betjeningsevne kom foretaket til positiv likviditet på kr 19 502. Beregningen har foretaket ikke kunnet dokumentere. Kredittavtalen ble undertegnet med klagers BankID.

Ifølge foretaket var kjøpsavtalen klager inngikk med sikkerhetstjenesteleverandøren delt i to separate avtaler. Den første gjelder kjøpet av alarmkomponentene for kr 32 990. Det er dette kjøpet som er finansiert ved kredittavtalen med foretaket. Avtalen om månedlig abonnement på kr 169 for vektertjenester ble inngått direkte med sikkerhetstjenesteleverandøren.

Klager har anført at avtalen må anses ugyldig, da den ble formidlet ved dørsalg i strid med finansavtaleforskriften § 3-2. Klager avga ikke reelt samtykke til kredittavtalen, idet hun ikke ble informert om at hun inngikk en kredittavtale med foretaket. Dokumentene ble ikke forklart, og det ble ikke gitt muntlig veiledning. Foretaket forsømte opplysningsplikten etter finansavtaleloven §§ 3-22 og 3-25.

Kreditten ble fremstilt som en naturlig del av kjøpet og ikke som et separat lån, og hun har derfor åpenbart handlet i villfarelse. Ord som «kredittavtale» ble aldri brukt. Selger kalte det i stedet «betaling» eller «nedbetaling». Selgeren fremstilte det som et godt kjøp, og ikke som det forbrukslånet det egentlig var. Det vil være i strid med redelighet og god tro å gjøre avtalen gjeldende, jf. avtl. § 33. Dessuten er avtalen ugyldig etter avtl. § 36 grunnet brudd på finansavtaleforskriften § 3-2, manglende opplysninger og skjevheten i partenes styrkeforhold.

Klager har vist til at sikkerhetstjenesteleverandøren ensidig skulle øke det faste månedsbeløpet, noe som underbygger at klager aldri har fått full oversikt over de økonomiske forpliktelsene. De samlede kostnadene var ikke forutsigbare, og klager hadde derfor ikke et informert grunnlag for å ta stilling til kjøpet eller finansieringen.

Klager har også anført at foretakets kredittvurdering ikke tilfredsstiller lovens krav. Foretakets dokumentasjon viser risiko for at klager kunne ha vansker med å betjene lånet, jf. finansavtaleloven § 5-4.

Foretaket har anført at kredittavtalen er gyldig. Klager fikk tilstrekkelig og korrekt informasjon om kredittavtalen før inngåelse. Kredittavtalen ble inngått en stund etter kjøpsavtalen, og klager bekreftet med elektronisk underskrift at hun hadde lest og forstått vilkårene. Sikkerhetstjenesteleverandøren har bekreftet overfor foretaket at klager ble opplyst om mulighet for kredittavtale med foretaket, men at de selv ikke formidlet eller tilbød kreditten. Selgeren skal bare ha informert om produktet og dets egenskaper, og av kjøpsavtalen fremgår at kjøper selv velger betalingsmåte under installasjonen av alarmkomponentene. Avtalen ble derfor ikke inngått i strid med finansavtaleforskriften § 3-2.

For det tilfellet at avtalen ble inngått i strid med finansavtaleforskriften § 3-2, har foretaket anført at dette ikke medfører ugyldighet, da den ikke regulerer privatrettslige konsekvenser av brudd på bestemmelsen. I rettspraksis er det lagt til grunn at mislighold av pliktene etter tidligere finansavtalelov ikke uten videre medfører ugyldighet, men at det kan ha betydning for avtalerevisjon etter avtl. § 36, jf. LB-2013-164791 og LB-2017-24652. Avtalen er ikke urimelig ettersom det har blitt gitt riktige opplysninger.

Angående klagers anførsel om oppjustering av fast månedsbeløp, viser foretaket til at dette bare gjelder abonnementet på alarmsystemet inngått med sikkerhetstjenesteleverandøren. Kredittavtalen påvirkes ikke av endringer i abonnementskostnadene.

Angående kredittvurderingen har foretaket vist til at kredittvurderingen viste positiv likviditet for klager. Kredittvurderingen klager har fremlagt gjelder ikke kreditt i nærværende sak.

Finansklagenemnda Banks begrunnelse

Finansklagenemnda mener at foretakets kredittvurdering av klageren var forsvarlig, jf. finansavtaleloven § 5-2. Kreditten skulle ikke ha vært avslått etter § 5-4. Nemnda finner det tilstrekkelig å vise til at klageren hadde årlig inntekt i underkant av kr 700 000 og gjeld i overkant av kr 1 000 000. Disse tallene gir i utgangspunktet tilstrekkelig grunnlag for ny kreditt på ca. kr 35 000. Det er ikke opplyst om særlige omstendigheter i saken som kan medføre at klagerens kredittevne ikke var tilstrekkelig til å betjene kreditten på kr 35 000.

Dokumentasjonen viser at kreditten ble formidlet av selgeren av alarmsystemet. Dette fremgår uttrykkelig av kredittavtalen. Salget fant sted ved dørsalg. Finansavtaleforskriften forbyr i § 3-2 markedsføring av kreditt ved dørsalg. Kredittavtalen ble inngått åtte dager etter dørsalget av alarmanlegget. Foretaket forklarer at klageren ble orientert av alarmselskapet om muligheten for kreditt hos finansforetaket. Dørselgeren skal ha opplyst om valget mellom kontant betaling og

finansiering, men uten å formidle eller tilby kreditt. At kreditten ifølge foretaket ble «formidlet» i ettertid, er etter nemndas syn ikke ensbetydende med at kreditten først ble markedsført i ettertid. Selv om kredittavtalen ble «formidlet» og inngått etter dørsalget, finner nemnda det overveiende sannsynlig at kreditten ble markedsført ved selve dørsalget.

Reglene i forskriften §§ 3-2 til 3-5 gjelder ikke for kreditt som gis av selgeren selv, jf. § 1-1 første ledd om at reglene gjelder for «tjenesteytere som er omfattet av reglene i finansavtaleloven». Det følger av finansavtaleloven § 1-4 tredje ledd at selgeren selv ikke er «tjenesteyter» i en sammenheng som dette. Nemnda finner det klart at finansforetaket som har gitt kreditten, må identifiseres med selgeren av varen når det er spørsmål om foretakets kreditt er markedsført ved dørsalg i strid med § 3-2.

Rettsvirkninger av brudd på forbudet fremgår ikke av forskriften. Formålet med forbudet antas å være beskyttelse av forbrukere mot uoverveide og forhastede opptak av kreditt. Når kredittavtale inngås etter innledende markedsføring ved dørsalg som i denne saken, må forbrukeren kunne gjøre gjeldende at kredittavtalen er ugyldig og ikke bindende for henne. Den umiddelbare rettsvirkningen vil være at forbrukeren fritas for kostnader etter avtalen, og at betalte kostnader tilbakebetales. Det er i denne saken opplyst at det ikke var rente eller andre kredittkostnader knyttet til kreditten. Ut over fritakelse for kostnader kan det være usikkert hvor langt ugyldigheten rekker, og hva som er rettsvirkningene av ugyldighet når låntakeren har fått lånebeløpet til disposisjon. Lånekunden må som utgangspunkt tilbakeføre lånebeløpet til långiveren, jf. Rt-1993-312. Nemnda finner det ikke nødvendig å gå inn på eventuelle modifikasjoner i dette utgangspunktet. Klageren forklarer at avtalen med selgeren var betaling av alarmanlegget over fem år, men at hun ikke forsto at det ble inngått kredittavtale med eksternt finansforetak. Kredittbeløpet tilsvarer kjøpesummen for alarmanlegget inkludert tilleggskomponenter som klageren kjøpte. Avtalt nedbetalingstid og betalingsterminenes størrelse stemmer så vidt nemnda forstår med de vilkårene for nedbetaling av kreditten som klageren mener å ha avtalt med selgeren. Som allerede nevnt, påløper det ingen ekstra kredittkostnader for forbrukeren ved at kreditten er gitt av eksternt finansforetak.

Klagerens krav i saken er at fremtidige betalinger skal opphøre. Hun har ikke klargjort om hun mener at hun kan beholde alarmanlegget, men fritas for betaling. Det fremgår ikke uttrykkelig at hun motsetter seg å betale for alarmanlegget. Dette ligger uansett utenfor klagesaken mot finansforetaket. Nemnda kan ikke gi klageren medhold i at hun fritas for tilbakebetaling av kreditten.

Nemnda gir klageren medhold i at kredittavtalen med foretaket er ugyldig på grunn av brudd på finansavtaleforskriften § 3-2. Hvis klageren mener at kredittavtalen skal settes ut av kraft, må konsekvensen være at restbeløpet tilbakebetales til foretaket. Det ligger utenfor nemndas mandat å gå innpå spørsmålet om selgeren av alarmanlegget skal overta som kredittyter.

Klageren har også anført at hun før avtaleinngåelsen ikke fikk informasjon i henhold til finansavtaleloven §§ 3-22 og 3-25. Foretaket har ikke dokumentert at informasjon ble gitt. Nemnda mener at manglende informasjon ikke kan gi klageren rettigheter ut over de som følger av brudd på forbudet mot markedsføring i forskriften § 3-2. Nemnda finner det ikke nødvendig å gå nærmere inn på dette.

Klagerens anførsel om økning av månedsbeløp gjelder en annen del av avtaleforholdet. Anførselen har ikke noe med kredittavtalen med finansforetaket å gjøre.

Nemndas konklusjon blir etter dette at klageren gis delvis medhold.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Banks konklusjon

Klageren gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trygve Bergsåker (leder), Tom Slungaard (bransjerepresentant) og Kristoffer Sørlie (forbrukerrepresentant).